

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

Satversmes tiesas tiesnešu

Kaspara Baloža un Gunāra Kušīņa

ATSEVIŠKĀS DOMAS

Rīgā 2015. gada 26. novembrī

lietā Nr. 2015-06-01

„Par Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 100. pantam”

1. Satversmes tiesa 2015. gada 12. novembrī pieņēma spriedumu lietā Nr. 2015-06-01 „Par Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 100. pantam” (turpmāk – Spriedums) un nosprieda atzīt Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par atbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 100. panta pirmajam teikumam. Lieta tika ierosināta pēc Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikuma.

Apstrīdētā norma nosaka: „Lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāli līdz brīdim, kad stājas spēkā Tiesnešu disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā, ir pieejami tikai personām, kurām šādas tiesības noteiktas šajā likumā.”

Nepiekrītam vairākiem Spriedumā ietvertajiem argumentiem un izdarītajiem secinājumiem par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 100. panta pirmajam teikumam.

Argumentējot savu viedokli, izmantosim Spriedumā lietotos saīsinājumus.

2. Satversmes 100. panta pirmais teikums nosaka: „Ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus.”

Satversmes 100. panta pirmajā teikumā lietotais jēdziens „brīvi” akcentē tiesību iegūt informāciju raksturu. Šo tiesību raksturs tiek atklāts arī spēkā esošajā informācijas pieejamības regulējumā. Atbilstoši Informācijas atklātības likuma 2. panta trešajai daļai informācija ir pieejama visos gadījumos, kad likumā nav noteikts citādi. Savukārt izņēmumi attiecībā uz informācijas pieejamību likumā ir noteikti šauri un izsmeļoši. Tātad spēkā esošais likuma regulējums ir veidots pēc šāda principa – ir pieejama visa informācija, izņemot tādu, kas likumā tieši klasificēta kā ierobežotas pieejamības informācija.

Tāpēc, lai izskatāmajā lietā nonāktu pie secinājuma par apstrīdētās normas satversmību, visupirms noskaidrojams apstrīdētās normas saturs. Proti, jākonstatē, kādas informācijas iegūšanu ierobežo apstrīdētā norma un kāds ir šā ierobežojuma apjoms.

3. Mēs piekrītam Sprieduma 12. punktā atzītajam, ka apstrīdētā norma ierobežo personas tiesības iegūt informāciju par tiesu varas darbību. Tomēr vairāku iemeslu dēļ nevaram piekrist Satversmes tiesas sniegtajai apstrīdētās normas interpretācijai.

3.1. No tā, kā Pieteikuma iesniedzējs interpretējis apstrīdēto normu, izriet, ka apstrīdētā norma liedz atreferēt vai citādi darīt zināmu informāciju par iespējamo kāda konkrēta tiesneša disciplinārpārkāpumu. Līdz disciplinārlietas izskatīšanai neesot iespējams iegūt informāciju nedz par disciplinārlietu, kas varbūt tiks ierosināta, nedz arī par jau ierosinātu disciplinārlietu pret tiesnesi (*sk. pieteikuma 8. punktu lietas materiālu 1. sēj. 49. lp.*).

Tātad, pēc Pieteikuma iesniedzēja – Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta – ieskata, apstrīdētā norma tiesības brīvi iegūt informāciju ierobežo plašā apjomā.

3.2. Savukārt Spriedumā atzīts, ka apstrīdētajā normā nav noteikts aizliegums iegūt vispārīga rakstura informāciju par ierosināto un izskatāmo disciplinārlietu, ciktāl minētā informācija neskar konkrētus procesuālos dokumentus un šajos dokumentos ietvertos tiesneša un citu personu datus (*sk. Sprieduma 12.3. punktu*). Proti, apstrīdētā norma attiecas vienīgi uz noteiktiem dokumentiem (lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāliem), bet neattiecas uz šajos dokumentos ietverto „vispārīga rakstura informāciju”.

Tādējādi Satversmes tiesa ir secinājusi, ka apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums apjoma ziņā ir šaurāks, nekā norāda Pieteikuma iesniedzējs. Tomēr Spriedumā nav pamatots tas, kādā veidā Satversmes tiesa nonākusi pie šāda secinājuma. Lai gan Sprieduma 20. punktā ir minēts piemērs, kas norāda uz iespējamo jēdziena „vispārīga rakstura informācija” saturu, tomēr nedz ar šo piemēru, nedz Spriedumu kopumā nav izskaidrots, kādas ziņas tad īsti ietilpst šā jēdziena saturā.

3.3. Pēc mūsu ieskata, lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālu procesuālo formu nav iespējams nodalīt no šajos dokumentos ietvertās informācijas. Saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 1. panta 1. punktu informācija ir ziņa vai ziņu kopums jebkurā tehniski iespējamā fiksēšanas, uzglabāšanas vai nodošanas veidā. Tātad arī „vispārīga rakstura informācija”, kuru atbilstoši Spriedumā atzītajam personai ir tiesības iegūt, uzskatāma par ziņu vai ziņu kopumu, kas ietverts lēmumā par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālos.

Apstrīdētā norma līdz brīdim, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā, aizliedz iegūt gan lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālus kā noteiktā procesuālā formā sagatavotus dokumentus, gan arī jebkuru minētajā lēmumā un materiālos ietverto informāciju. Tas nozīmē, ka apstrīdētā norma liedz personai iegūt (un amatpersonai vai institūcijai pēc personas pieprasījuma sniegt) informāciju pat par vispārzināmiem vai acīmredzamiem faktiem, kas ietverti lēmumā par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālos.

Turklāt no Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta normu sistēmiskas interpretācijas un piemērošanas prakses izriet, ka nedz disciplinārlietas ierosināšanas brīdī, nedz tās izskatīšanas laikā, nedz arī pēc tam, kad Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā ir stājies spēkā, persona nav tiesīga iegūt informāciju par tā tiesneša identitāti, pret kuru attiecīgā disciplinārlieta ir ierosināta. Izskatāmajā lietā netika apstrīdēta un vērtēta Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 11.⁶ panta sestā daļa, kas paredz publicējamā Disciplinārkolēģijas lēmumā aizsegt to informācijas daļu, kura atklāj fiziskās personas identitāti, tomēr arī šīs normas regulējums ietekmē apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma apjomu.

3.4. Spriedumā uzsvērts, ka apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums darbojas tikai un vienīgi laikā, kamēr tiek veikta vispusīga faktu un disciplinārlietas materiālu pārbaude un vērtēta tiesneša rīcība. Apstrīdētajā normā ietvertā regulējuma nepieciešamību citastarp pamatojot arī Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā noteiktā disciplinārlietu izskatīšanas kārtība (*sk. Sprieduma 19.2. punktu*).

No Satversmes tiesas apsvērumiem izriet, ka pēc būtības tā piekrīt Saeimas argumentam par to, ka apstrīdētā norma regulē informācijas pieejamību disciplinārlietas izskatīšanas sākumposmā – pirms ir pieņemts un stājies spēkā galīgais lēmums disciplinārlietā – un tieši disciplinārlietas izskatīšanas sākumposmā ir īpaši svarīgi saglabāt konfidencialitāti (*sk. Saeimas atbildes rakstu lietas materiālu 1. sēj. 67.–68. lp.*).

Pēc mūsu ieskata, interpretējot Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma normas sistēmiski, ir secināms, ka apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums attiecas ne tikai uz disciplinārlietas izskatīšanas sākumposmu, bet gan uz visu disciplinārlietas izskatīšanu līdz pat galīgā lēmuma pieņemšanai. Disciplinārlietas izskatīšanu Disciplinārtiesā (otrajā instancē) nevar uzskatīt par disciplinārlietas izskatīšanas sākumposmu.

Līdz ar to apstrīdētajā normā ietvertā tiesību brīvi iegūt informāciju ierobežojuma apjoms ir plašāks, nekā Spriedumā atzinusi Satversmes tiesa.

4. Satversmes 100. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības uz vārda brīvību, tostarp tiesības brīvi iegūt informāciju, raksturo demokrātisku valsts iekārtu, bet šo tiesību apjoms – demokrātisku sabiedrību. Demokrātijai valstī attīstoties, Satversmes 100. panta pirmajā teikumā noteiktajām tiesībām ir tendence arvien vairāk paplašināties (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2003. gada 29. oktobra sprieduma lietā Nr. 2003-05-01 31.3. un 32. punktu*). Arī Satversmes 100. panta pirmajā teikumā lietotais jēdziens „brīvi” norāda ne tikai uz tiesību iegūt informāciju raksturo, bet arī uz to nozīmi mūsdienu demokrātiskā sabiedrībā.

Vērtējot, vai apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums ir nepieciešams demokrātiskā sabiedrībā, nozīme ir arī tam, kā tika regulēta lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālu pieejamība līdz apstrīdētās normas spēkā stāšanās brīdim – 2010. gada 1. augustam.

Līdz apstrīdētās normas spēkā stāšanās brīdim lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālu pieejamību neregulēja Tiesnešu disciplinārās atbildības likums, bet uz to attiecās vispārējais informācijas pieejamības regulējums. Atbilstoši Informācijas atklātības likumam minētajā lēmumā un materiālos ietvertā informācija bija vispārpieejama, ja vien informācijas autors vai iestādes vadītājs nebija tai atbilstoši Informācijas atklātības likuma 5. panta trešajai daļai noteicis ierobežotas pieejamības statusu, kā pamatojumu norādot, piemēram, ka tā ir informācija dienesta vajadzībām. Arī piemēri no prakses liecina, ka daļa no informācijas par disciplinārlietas ierosināšanu pret tiesnesi bija pieejama (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2004. gada 5. oktobra preses relīzi. Pieejama: <http://www.at.gov.lv/>*).

Tādējādi ar apstrīdēto normu tiesības brīvi iegūt informāciju par tiesu varas darbību tika ierobežotas vairāk nekā pirms tam. Tā kā apstrīdētā norma mainīja iepriekš spēkā bijušo ar tiesnešu disciplinārlietām saistītās informācijas pieejamības regulējumu, Satversmes tiesai bija jāizvērtē apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma nepieciešamība demokrātiskā sabiedrībā konkrētajā laikā.

Turklāt Satversmes tiesas praksē ir pamatoti atzīts, ka ikviens ierobežojums iegūt informāciju iztulkojams iespējami šauri [*sk. Satversmes tiesas 1999. gada 6. jūlija sprieduma lietā Nr. 04-02(99) secinājumu daļas 2. punktu un*

2015. gada 2. jūlija sprieduma lietā Nr. 2015-01-01 13. punktu]. Lai gan šī Satversmes tiesas atziņa ir pieminēta Sprieduma 13.1. punktā, tomēr, vērtējot apstrīdētās normas atbilstību Satversmei, tā netika ņemta vērā pēc būtības. Satversmes tiesa nav arī norādījusi, kādēļ minētā atziņa izskatāmajā lietā nebūtu piemērojama.

5. Spriedumā atzīts, ka likumdevēja lietotie līdzekļi ir piemēroti apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma leģitīmā mērķa sasniegšanai (*sk. Sprieduma 18. punktu*).

Saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 3. panta pirmo daļu tiesības ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi ir tikai likumā noteiktiem subjektiem: Augstākās tiesas priekšsēdētājam, tieslietu ministram, apgabaltiesu priekšsēdētājiem, rajonu (pilsētu) tiesu priekšsēdētājiem, apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļu priekšniekiem, Tiesnešu ētikas komisijai. Par pamatu disciplinārlietas ierosināšanai var būt citastarp arī tādi fakti, kurus kāda no minētajām amatpersonām vai institūcijām ir uzzinājusi no personas, kas iesniegusi sūdzību par tiesnesi. Tādos gadījumos amatpersona vai institūcija, kas ir tiesīga ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi, informē sūdzības iesniedzēju par to, vai disciplinārlieta pret tiesnesi ir ierosināta.

Tas nozīmē, ka atsevišķos gadījumos persona, kas saņēmusi atbildi no minētās amatpersonas vai institūcijas, līdz ar to iegūst arī noteikta apjoma informāciju par disciplinārlietu, kas ierosināta pret tiesnesi, un apstrīdētā norma neuzliek šai personai pienākumu nodrošināt attiecīgajai informācijai Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā noteikto aizsardzību. Arī Saeima ir norādījusi, ka apstrīdētā norma pēc būtības attiecas tikai uz personām, kurām ir tiesības piekļūt lēmumam par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāliem saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likumu (*sk. Saeimas atbildes rakstu lietas materiālu 1. sēj. 68. lp.*).

Tādējādi secināms, ka likumdevēja lietotie līdzekļi atsevišķos gadījumos nerasniedz apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma leģitīmo mērķi.

6. Satversmes tiesa secinājusi, ka apstrīdētā norma radīta ar nolūku aizsargāt tiesnesi un tiesu varu no nepamatotām apsūdzībām, īpaši pirms visu disciplinārlietas apstākļu izvērtēšanas un galīgā lēmuma pieņemšanas, tādējādi gādājot par tiesneša neatkarības aizsardzību un tiesu varas autoritātes saglabāšanu (*sk. Sprieduma 16.1. punktu*).

Tiesnešu disciplinārās atbildības likums neuzliek amatpersonām un institūcijām, kas ir tiesīgas ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi, pienākumu ierosināt disciplinārlietu, pamatojoties uz apstākļiem, kas tikai pirmšķietami varētu liecināt par iespējamu tiesneša pārkāpumu. Saskaņā ar šā likuma 3. panta otro daļu pirms tam, kad tiek pieņemts lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu, ir jānotiek iepriekšējai pārbaudei, kas ietver tiesneša rakstveida paskaidrojumu pieprasīšanu un saņemto materiālu vispusīgu izvērtēšanu. Tādējādi likumā ir ietverts līdzeklis, kas dod iespēju atteikt tādas disciplinārlietas ierosināšanu, kuras pamatā varētu būt absolūti nepārbaudīti apstākļi. Turklāt ar tiesiskas valsts izpratni nebūtu savienojams uzskats, ka disciplinārlietas pret tiesnešiem tiek ierosinātas nepamatoti, piemēram, politisku vai kādu citu iemeslu dēļ.

Disciplinārlietu izskatīšana ir uzticēta koleģiālām institūcijām, kuru sastāvā ir augsti kvalificēti tiesneši, – Disciplinārkolēģijai un Disciplinārtiesai. Saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 2. panta otro daļu Disciplinārkolēģijas sastāvā ir vienpadsmit tiesneši: Augstākās tiesas departamenta priekšsēdētājs, četri Augstākās tiesas tiesneši, divi apgabaltiesu priekšsēdētāji, divi rajonu (pilsētu) tiesu priekšsēdētāji un divi zemesgrāmatu nodaļu priekšnieki. Savukārt atbilstoši Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 2.¹ panta otrajai daļai Disciplinārtiesas sastāvā ir seši Augstākās tiesas tiesneši – pa diviem no Civillietu departamenta, Krimināllietu departamenta un Administratīvo lietu departamenta. Turklāt saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 5. panta pirmo daļu jau pēc disciplinārlietas ierosināšanas, bet līdz tās izskatīšanas sākumam Disciplinārkolēģijas priekšsēdētājs var uzdot vienam no kolēģijas locekļiem papildus pārbaudīt, vai ir pamats saukt tiesnesi pie disciplinārās atbildības, ja nepieciešams, pieprasot papildu dokumentus un

materiālus. Tātad pēc disciplinārlietas ierosināšanas, bet pirms tās izskatīšanas Disciplinārkolēģijā ir iespēja papildus pārbaudīt lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu pamatotību. Saprātīgām šaubām par to, vai disciplinārlieta pret tiesnesi ir ierosināta pamatoti, parasti jābūt novērstām, vēlākais, Disciplinārkolēģijas lēmuma pieņemšanas brīdī.

Tādējādi tiesnešu un tiesu varas aizsardzība no nepamatotām apsūdzībām saistībā ar tiesnešu disciplinārlietām jau ir nodrošināta ar vairākiem Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā ietvertiem līdzekļiem un šajā likumā noteikto disciplinārlietu ierosināšanas un izskatīšanas kārtību kopumā.

7. Izskatāmajā lietā, vērtējot apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma atbilstību samērīguma principam, jāņem vērā arī Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 1. panta pirmās daļas regulējums.

Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 1. panta pirmajā daļā ir noteikti seši dažādi pamati tiesneša saukšanai pie disciplinārās atbildības: 1) tīšs likuma pārkāpums tiesas lietas izskatīšanā; 2) darba pienākumu nepildīšana vai lietas izskatīšanā pieļauta rupja nolaidība; 3) necienīga rīcība vai tiesnešu ētikas kodeksa normu rupjš pārkāpums; 4) administratīvais pārkāpums; 5) atteikšanās pārtraukt savu piederību pie partijām vai politiskajām organizācijām; 6) likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” paredzēto ierobežojumu un aizliegumu neievērošana.

Ikdienā indivīds pats brīvi iegūst informāciju par notikumiem, tostarp tajos iesaistījām personām. Tāpēc ir iespējamas situācijas, kad apstākļus, kas var būt par pamatu disciplinārlietas ierosināšanai pret tiesnesi, indivīds uzzina arī pirms lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu pieņemšanas. Amatpersona vai institūcija, kas ir tiesīga ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi, var iegūt šādu informāciju pati vai arī uzzināt to no kādas citas personas. Arī Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka iespējami gadījumi, kad sabiedrība vēl pirms kompetentajām amatpersonām ir informēta par iespējamu disciplinārpārkāpumu (*sk. pieteikuma 31. punktu lietas materiālu 1. sēj. 55. lp.*). Tomēr apstrīdētā

norma ierobežo tiesības iegūt informāciju par tiesnešu disciplinārlietām pilnīgi visos gadījumos neatkarīgi no tā, kādi apstākļi ir bijuši par pamatu disciplinārlietas ierosināšanai, tādējādi liedzot iegūt informāciju arī par iepriekš zināmiem faktiem, kas ietverti lēmumā par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiālos.

Disciplinārpārkāpumi un administratīvie pārkāpumi, par kuriem tiesnesi saskaņā ar likumu var saukt pie disciplinārās atbildības, atbilstoši sabiedrības interešu apdraudējuma raksturam ir uzskatāmi par mazāk nozīmīgiem nekā noziedzīgi nodarījumi, taču informācija par kriminālprocesa ierosināšanu pret tiesnesi saistībā ar, iespējams, viņa izdarītu noziedzīgu nodarījumu sabiedrībai ir pieejama jau līdz galīgā nolēmuma pieņemšanai kriminālprocesā.

Līdz ar to Satversmes tiesai bija jānoskaidro, vai apstrīdētās normas regulējums nepieciešams visos gadījumos, kad pret tiesnesi ir ierosināta disciplinārlieta, un vai tas nav pārlietu ierobežojošs.

8. Spriedumā nav sniegti pārliecinoši argumenti tam, ka tiesnešu neatkarības aizsardzībai un tiesu varas autoritātes saglabāšanai ir nepieciešams tieši tāda apjoma ierobežojums attiecībā uz tiesībām iegūt informāciju par tiesu varas darbību, kāds ietverts apstrīdētajā normā.

8.1. Vērtējot, vai konkrētajā gadījumā likumdevējs ir samērīgi līdzsvarojis nepieciešamību aizsargāt tiesnešu neatkarību un saglabāt tiesu varas autoritāti ar nepieciešamību nodrošināt personas tiesības iegūt noteikta veida informāciju par tiesu varas darbību, jāņem vērā, ka izskatāmā lieta ir saistīta ar tādu informāciju, kas attiecas uz tiesnesi kā valsts amatpersonu.

Tiesnesim, izlemjot lietas, ir jābūt gatavam vienmēr atrasties sabiedrības uzmanības centrā (*sk.: Briede J. Tiesnesis sabiedrības kritikas krustugunīs. Latvijas Republikas Augstākās Tiesas Biļetens, 2014. gada oktobris, Nr. 9/2014, 42. lpp.*). Tiesnesim kā valsts amatpersonai, ievērojot viņa statusu un viņam uzticētās pilnvaras, ir jāsamierinās ar to, ka informācijai par viņu ir daudz plašāka publiska pieejamība nekā informācijai par privātpersonām.

8.2. Demokrātiskā valstī nozīmīga ir ne vien tiesnešu neatkarības nodrošināšana un tiesu varas autoritātes saglabāšana, bet arī sabiedrības uzticēšanās tiesu varai.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka tiesu varai organiski jāiekļaujas sabiedrībā un ir nepieciešams, lai sabiedrība to pieņemtu (akceptētu) un respektētu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. janvāra sprieduma lietā Nr. 2009-11-01 10.3. punktu*). Arī Spriedumā norādīts, ka tiesu varai jābauda sabiedrības uzticēšanās, lai tā varētu sekmīgi pildīt savus pienākumus (*sk. Sprieduma 16.2. punktu*).

Lai sabiedrība uzticētos tiesu varai, sabiedrībai ir jāizprot tiesu varas darbības mērķi, uzdevumi un pamatprincipi. Šādu izpratni iespējams panākt, ja tiesu darbs ir caurskatāms, proti, informācija par tiesu darbu ir atklāta, pieejama un saprotama (*sk.: Sztompka P. Trust. A Sociological Theory. Cambridge: Cambridge University, 1999, p. 124; Bārdiņš G. Dialoga loma tiesas spriešanā. Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte, 2015, 198. lpp.*). Tiesu varai ir jābūt gatavai sniegt vairāk informācijas par savu darbu, lai nodrošinātu sabiedrības uzticēšanos tiesām (*sk.: Kovaļevska A. Tiesneša darbs mediju un sabiedrības uzmanības centrā. Latvijas Republikas Augstākās Tiesas Biļetens, 2014. gada oktobris, Nr. 9/2014, 31. lpp.*). Tādējādi ar tiesu varas darbību saistītās informācijas pieejamība ir viens no līdzekļiem, ar kuriem iespējams veicināt sabiedrības uzticēšanos tiesu varai.

Piekrītam Spriedumā ietvertajām atziņām par nepieciešamību aizsargāt tiesnešu neatkarību un saglabāt tiesas autoritāti (*sk. Sprieduma 16.2. punktu*). Tomēr nepieciešamībai aizsargāt tiesnešu neatkarību un saglabāt tiesu varas autoritāti ar apstrīdētajā normā ietvertu ierobežojumu nebūtu dodama priekšroka salīdzinājumā ar indivīda tiesībām demokrātiskā sabiedrībā brīvi iegūt informāciju par tiesu varas darbību. Kaitējums, kas indivīdam tiek nodarīts ar tik plašu ierobežojumu, kāds ietverts apstrīdētajā normā, ir lielāks par sabiedrības iegūto labumu.

8.3. Izvērtēt apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma atbilstību samērīguma principam – tas nenozīmē abstrakti samērot tiesības, uzskatus un

vērtības, neievērojot faktisko situāciju, kādā apstrīdētā norma tiek piemērota. Apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums attiecas uz atšķirīgām tiesiskajām un faktiskajām situācijām (*sk., piemēram, šo atsevišķo domu 7. punktu*). Tādējādi Spriedumā bija jāizvērtē apstrīdētajā normā ietvertā ierobežojuma nepieciešamība demokrātiskā sabiedrībā, ievērojot tās atšķirīgās tiesiskās un faktiskās situācijas, uz kurām apstrīdētā norma ir attiecināma.

Ņemot vērā šajās atsevišķajās domās izteiktos argumentus par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmei, uzskatām, ka likumdevējam vajadzēja noteikt, kādu informāciju no lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu un disciplinārlietas materiāliem un kādā apjomā personai būtu tiesības brīvi iegūt jau pirms tam, kad stājas spēkā Disciplinārkolēģijas lēmums disciplinārlietā.

Līdz ar to apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 100. panta pirmajam teikumam.

Satversmes tiesas tiesnesis

Satversmes tiesas tiesnesis

K. Balodis

G. Kusiņš